

HAYATA GERİ GETİRME MERKEZİ'NDE SIRA DIŞI BİR OLAY

Hayata Geri Getirme Merkezi'nde çalıştığım zamanlar hayatım öyle farklıydı ki düşüncelerime sanki birkaç yüzyıl öncesinde Mars Kolonilerinde geçen bir gerçeklik taklit senaryosu getiriyor gibiyim. Halbuki sadece on yedi yıl önceydi. 160 yaşındaydım. Merkezde az sayıda çalışan doğurulmuş duygusal bilinçli sapyandan biriydim. İşim, uzun uyumuşlara uyandıklarında mevcut yaşam dinamiklerini aktarmak ve Mükemmel Habitat'ı tanıtmaktı. Üretilmiş bağımsız yaşam formlarının henüz olmadığı zamanlarda dondurulmuş kabilelerde, doğmuş tasarımlar, yani bizler görevlendiriliyorduk çoğunlukla. Görünüşümüzün az çok benzerliği sayesinde uyandırıldıklarında geçirmeleri olası şoku en aza indirmek için olacak. Emin değilim, hiç sormadım, umurumda değildi. Sonuçta kazandığım istediğim vakıflara düzenli ödeme bağlamamı sağlayacak kadarına yetiyordu ve çocuklarının tercih ettiği gibi şiddet satmama gerek bırakmıyordu. Bu kadarı yeterliydi, sapyan kimlik algoritmasında mantık derecesiyle gelir seviyesini yükseltmeyi sağlayan açlık derecesi ters orantılıdır; ben bir mantıkçıydım.

Anlatacağım olayın faili o kadar eksantrik bir kalabalıktandı ki, grubunun taahhüt edilen uyandırma zamanı geldiğinde HGGM tesisine, Eski Sapyan Müzesinin sergi salonundan taşınmaları gerekti. Antikiteden mermer heykelleri uyandırmaktan farksızdı. Modernitenin sonlarında 6. Nükleer Savaş sırasında uyutulmuşlardı. O dönem bu standart bir prosedürden çok uzak oldukça ayrıcalıklı dolayısıyla son derece pahalı bir işlemiş. Kalabalıklarının aynı savaşta kıyımına uğradığı düşünülürken aynı savaşın finansmanının büyük bölümünü bu dokuz kişilik ekip dondurulmak için sağlamış olabilir. Uyanmak için seçtikleri zamanın bu kadar ileri olması da uyandırıldıklarında bu yaptıklarının çoktan unutulmuş olmasını istemelerindendir diye düşündüğümü hatırlıyorum. Eğer durum bundan ibarettiye doğru yapmışlardı, anlatacakları vardıysa bile umursayan yoktu. Biliyorum çünkü o gün eğitimlerimi uygulamaya dönüştürmek dışında hiçbir amaç gütmeyen bendeniz muhatap olacakları tek sapyandım.

Yönergelerim doğrultusunda önce onları barışçıl bir dönemde uyandıklarına dair temin ettim sonra hem beslenip hem (ta modernitedeki gibi ekranda gösterilen) az boyutlu tanıtım simülasyonunu izleyebilecekleri üst alana yönlendirdim. Anlatılanları dinlediler, gelişimlerin as başlıklarının kısaltılmış canlandırmalarını izlediler. Takındıkları ilgi, hayret, bazen panik, tuhaf duygusal ifadeler dışında birbirlerinden farkları varmış gibi değillerdi doğrusu.

Ne mutlu ki Cehennem Savaşı'ndan günümüze Mükemmel'e uyanmışlardı. Artık tek bir bağımsız bilincin hakkının yenmediği, yenemeyeceği zamanlardaydılar. Tabi bilincin kendisi istemediği sürece. Madde çözüldü, bizlere hizmet edecek şekilde boyun eğdirildi ve her şey mükemmel. Geriye sadece isteklerimiz doğrultusunda seçim yapmak kaldı. Mesela ben de diğer pek çokları gibi hedon olmayı seçtim. Buna karşın başkalarını bağımlı eden zevkler beni her nedense cezbetmedi. Nasıl biri tanımadığı bir başkasını dövmekten, bir diğeri tecavüz edilmekten zevk alıyorsa ben de keşfetmeye karşı sönmeyen bir açlık besliyorum. Üstelik benimki diğerleri gibi geçici de olsa tatmin edilebilir de değil. Bu yüzden sıkıcı bulunduğum doğru fakat sıkıcılık endokrinolojik ya da nöroplastik bir sorun sayılıyorsa buraya gelmek yerine çoktan tamir edilirdim. Sonuçta ben de herkes gibi dönem ödemeleri için taramadan geçmek zorundayım ve taramalarım da asla anormallik saptanmadı. Ama ah! şu keşfetme açlığımı keşke ortalama zevklerle susturabilsem...

Mükemmel'den şikâyet edecek değilim, benimki anlamsız çünkü imkânsız bir istek ve muhtemelen kaynağı HGGM'nde çalışırken fazlaca yaptığım tarihsel araştırmaların bir özentsini geliştirmem. Fakat normalsem neden başkalarında gözlemediğim sonuçsuz

ve yatıştırılmayan isteklerim var? Bunun anlamı hala keşfedilecek bir şeylerin kaldığı mı? Zihne... Bilince dair... Yoksa hastalığımın giderilme süreci mi bu? Sistem'le görüşmemin sonunda geçmişteki o gün o uyananı unutamayıp düzeltilecek mi?

Bu soruların ardı arkası kesilmez, iyisi mi asıl konuma döneyim... Söylediğim gibi nükleer savaş döneminde uyutulan bir grupta ve uyandırıldıkları o gün işlerin kontrolden çıkması şu şekilde gelişti: Yeni uyananlara yardımcı olmak için bazı eski deyişleri öğrenip kullandığım olurdu. Mesela karşılaştıkları sapyanlara ülke ya da cinsiyet sorma gibi gelişmemiş zamanların iletişim çabalarının sakilliğini araştırmalarım sonucu yeni öğrendiğim "ayıp" diye tuhaf bir muhafazakarlık kelimesini kullanarak atlatmaya çalışıyordum. Tanımını anlayamadım ama soruların önünü kolayca kestiği için sıklıkla başvurduğum bir kelimeye dönüşmüştü.

Hayvanların tümünün öldürülmüş olmasıyla ilgili sorduğu soruların sonu gelmeyince de bana uygun kelime "ayıp" gibi görünmüştü. Yaklaşık olarak dedim ki, "diğer yaşam türlerinin aramızda bulunmamalarının mutlaka geçerli bir sebebi var. Bunu bu kadar uzun sorgulamak da, değişiklik iradenizin olmadığı bir konuda böyle duygusal tepki vermek de... ayıp." Saçma ya da mantıksız demeyerek aslında sözlerimi yumuşatmaya çalışırken hesaplamadığım şekilde daha da coşmasına neden oldum. Ayağa fırlayıp ellerini masaya vurdu; bu sırada o kadar yüksek sesle ve hızlı konuşuyordu ki kulak içi çevirmeni neredeyse hiç anlayamadım. Anlayabildiklerimi ise hala hatırlıyorum: "Nasıl yaparsınız?", "Daha uzun yaşamak için neler feda ettiniz böyle?", "Bizden geriye ne kaldı? Zalimler!", "Kim size bizim yaşamımız bir tavşanın, orangutanınkinden yeğdir dedi?" Tuhaf duygu patlamaları alışık olmadığım bir durum sayılmazdı. Daha yakın zamanlarda uyutulanlar bile uyandırıldıktan sonra değişimlere karşı travmatik tepkiler verebiliyorlardı. Söylediklerininse gelişmemiş zamanların ilahlı, antroposantrik düşünce şeklinin bir hezeyanı olduğunu düşündüğümü hatırlıyorum çünkü hem seçtiği kelimelerin hem de sorduğu soruların muhatabı bariz ki ben olamazdım. Bunca yıl sonra söylediklerini hala hatırlıyorsam sebebi ardından olanlardır.

Sonradan düşününce söylediklerinde ne antroposantrizm, ne de ilah vardı. Tam tersine ben kendi sapyasentrik ve tarihselilerlemeci düşünüş kalıplarımın arkasından bakakalmıştım ona. Aramızda dil çevirici cihazların başa çıkamayacağı devasa algılayış, anlayış engelleri vardı. Bunu o zaman da fark edebildim kuşkusuz, fark etmemeyi tercih ettim. Onun zamanı artık kimsenin erişimi olsa bile erişmeyeceği; ölmüş, "eski"ye gömülmüş zamanlardı ve şimdi paylaştığımız "benim" zamanımın mekanıydı. Benim gözümde çaresinin olmayışı pazarlığın bittiği yer, sonraki adıma istemsizce geçilmesi demektir: adapte olmasına. Adapte olmasının tek yolu da bana sorması, benden öğrenmesi, beni taklit etmesiydi. Bulduğumuz etkileşim kafesindeki rollerimiz kesin sınırlarla çizilmişti. Benimki aktif; onunki pasifti. Bu konuşulmayan yargının kesinliği benim için ne kadar konforluysa onun için o kadar rahatsızdı. Onun yeni hayatının yeni temel yasaları, benim işimin günlük bir parçasından ibaretti. O garip duygu patlaması da aramızdaki terazinin bu dengesizliğini vurgulamak için oynanan bir parodiydi sanki ve ben tüm kayıtsızlığımla bu rahatsızlık verici dışavurumunun geçmesini bekliyordum. O ise boyun damarlarını patlatmaya uğraşırçasına, yüzü kan hücumundan şişmiş bağıırıyordu. Bir süre sonra tabi ki beklediğim gerçekleşti. Ne kadar da bilge ve yine haklıydım ki bağıırmasının beni etkilemediğini fark ederek sakinleşti.

Besinlerini bitirdikten sonra şehrin cazibe merkezleriyle ilgili bilgi vereceğimi belirttim. Hala aralarında konuşuyor, onu yatıştırmaya çalışıyorlardı. Diğerlerinin ona Ecrin diye seslendiklerini duydum, adı olmalıydı bu: Ecrin. Şimdi sessizdi ve bu yüzden bana oldukça

yatışmış görünüyordu, buna rağmen tüm grubun keyfi bozulmuş gibiydi. Önceden merakla sorular soranları bile ilgisizdi şimdi. Uzaklaşmış ve daha da, iyice yabancı görünüyorlardı.

Ama bu görünüş o sırada benim için özellikle dikkat gerektiriyor değildi. Böylece işime devam ettim. En müthiş gelişmelerden, sınırsız özgürlük, refah ve bitmeyen zevklerden bahsettiğimde sevimsiz havanın dağılacağından emindim. Tüm duyguları gerçekleriyle %100 benzeşik taklit eden Yeni Gerçeklik Odalarında istedikleri zaman-mekâna taşınabileceklerinden, istedikleri oranda gerçek hissedilen senaryoların içinde istedikleri kadar zaman geçirebileceklerinden bahsettim. Düello Odalarında kafes dövüşlerini izleyebilir, hatta katılabilir, zarar gördüklerinde tamir edilip şimdiki hallerine geri dönebilir, hatta gösterdiğim sol kolum gibi ya da daha da iyisini seçip, kendilerine istedikleri kadar geliştirilmiş fiziksel bütünlükler tasarlayabilirlerdi. Özledikleri hayvanı - burayı bilerek vurguladım - yeniden canlandırabilir, istedikleri uyum ve iletişim seviyesine ayarlayabilirlerdi. Doğmamış olduklarını unutturacak kadar doğala özdeş hallerini seçmek de mümkündü. Üstelik bu hayvanlar asla ölmek zorunda da değillerdi, tabii kendileri bunu tercih etmezlerse. Dondurarak ya da uygun büyüklüğe ayarlayarak mobil kafeslerde yanlarında taşıyabilir; isterlerse çoğaltabilir, onları da besleyip, büyütüp, gezdirebilirlerdi. Hayvanların dışında istedikleri herkesi de kopya-canlandırabilir, ona istedikleri gibi davranabilir; Düello Odalarına götürüp paramparça edebilir ya da kendilerine karşı her sosyal duyguyu istedikleri oranda yükleyebilirlerdi. Misal mükemmel sevgiliyi dizayn etmek için Aşkometrikalardan birine uğramaları yeterliydi. Annelerini mi özlediler? DNA dizilimlerinin ve beyinlerindeki anı yollarının kopyalanmasıyla kusursuz bir replikasını oluşturabilirlerdi. Mükemmellik Çağı'nı onların tehlikelerle dolu, güvenilmez ve gelişimi tamamlanmamış zamanlarından ayırıştıran nimetleri bir bir saydım döktüm. Bilinen anlamıyla "her bir şey" artık mümkündü. Tek yapmaları gereken istemektir.

Bazılarına memnun görünseler de, bahsettiklerimden bazıları onları şaşırtıyor hatta üzüyor gibiydi. Nasıl mutluluğa ve hayranlığa boğulmadıklarını anlamıyordum. Tüm gezegen bir oyun sahasıyken yalnızca oyuncaklarını seçmek onlar için ağır bir yük müydü? Bağnazlardıysa öyle kalmakta dahi özgürdüler. Binlerce ekstrem grup örgütlenmesinin hala aktif olduğunu ayrıntılarıyla anlattım. Birlikte yürüyüşler organize edip "slogan" denilen fazla dramatik sapkın edebiyatlarıyla dikkat çekmeye uğraşarak, işe yaramazlığı kanıtlanıp kanıtlanıp, katlanıp, kenara konmamışcasına "asil" davalarını baştan baştan savunmakla vakit geçirenlere katılabilirlerdi. Kadın-Erkekçiler, Metaeşitlikçiler, İnsancılar (Hoşuma gitmese de "Üretilmiş duygusal bilinçleri olağan görmeyenler" demektense kendileri için kullandıkları küfürlü tanımı kullanıyorum), Kavramsal Düelloocular, Retorikçiler... belli başlı tüm söylev kalabalıklarından bahsettim. Bunun yanında kimsenin onları dahil olmak istemedikleri bir kalabalığa dahil etmeye uğraşmayacağını da söyledim.

Bütün bu anlattıklarımın rağmen onlardan istediğim olumlu tepkileri asla alamıyordum. İstila bir dille iletişerek ortaklaşıyorlardı sanki, konuşmuyorlardı ama önceki gerginliğin etkisi de geçmiyordu.

Şehri yukarıdan gören bir açık odada aşağıdan geçen birkaç yüz binlik bir kalabalığın yürüyüşünü göstermeye çalıştığım sırada abartılı sakinliğiyle bana "Toprak nerede?" diye sordu. Anlamadığını düşünerek ona oksijen sarmaşıklarının enerji dönüşümlerini tekrarlamak üzereydim ki beni düzeltti: "Ben ondan bahsetmiyorum. Tüm bu keşmekeşin bağlı bulunduğu bir kök var değil mi? Toprak... Buradan görünmüyor. Nerede?" Derhal hafızamdan "toprak"a dair ne varsa çağırdım. Kastettiği mat toprak olmalıydı, o da artık işlevi aktarılmış ve namevcuttu. Yalnızca ışık geçirgen taban plakası ve altındaki radyoaktif parlaklık vardı. O zaman onu görmek istediğini söyledi; diğerleri de desteklediler. Cilt

çeşitlerinin buna uygun olmadığını, LaHeLa kalkanlarının gerektiğini; hücrel kaplanmanın zaman alacağını açıkladım ama ufak bir tereddüte bile yol açamadım.

Böylece program yapıldı. Sonunda kapsüllere yerleşip aşağıya yol alırken bir yandan hafızamdan getirdiğim bilgileri sıralıyordum: Toprağın hangi nükleer savaşlarda kademeli olarak ve en sonunda tamamının radyoaktifleşip parladığı, yaşam alanlarının plakaların arasına nasıl itildiği, artık güneş yerine aşağıdan gelen gecesiz parlaklıktan faydalanılmasının, ışık geçirmez fotontoplar üst plakalar sayesinde güneşten gelen enerjinin heba edildiği eski günlere göre avantajları...

O, anlattıklarımın yine ilgisiz görünüyordu fakat bundan bir sonuç çıkarmaya çalışmadım. Açıkçası sakın kalması öncelikli tercihimdi.

Kapsülünü nasıl açtığını halen bilmiyorum. Hiçbir fikrim yok. Ben onu gördüğümde platformun kenarından aşağıdaki ahenkli aydınlığa bakıyordu. İlk aklıma gelen parlaklığı arada koruma olmadan görmek istediği oldu. Gerçekten bu birkaç saliselik sanı düşüncelerin en yanlış ve en saçmasıydı. Amacını fark ettiğimde öylece kalakaldım, henüz Tekrar Canlandırma Şartları Anlaşması'nı onaylamamıştı, çünkü konumuz oraya gelememişti bile. Ne yapıyordu böyle? Olduğum yerden fırlayıp kapsülümü açmaya çalıştım, açılmıyordu. Olduğum yerden, birkaç metre ötesinden fiziksel müdahale imkansızlığı içinde bağırdım. "Lütfen içeri gel! Orası güvenli değil!". Orası güvenli değildi. Başını iki yana salladı ama olacakları anlamamı sağlayan bu da olmadı. Bana bakışı, yüzünün huzurlu ifadesi... Hafızamda daha net çok az anı var. Göz temasımızı kaybedersem onu var olmaya bağlayan tek bağ da kopacaktı sanki ve gidecekti. Tamamen yani... Sonsuza kadar yok olacaktı. Alışık olduğum bir his değildi bu. Sonsuza kadar yok olacak bir sapyan görmemiştim önceden. Tabi ki ölenler tanımıştım ama normal şekilde, yeterli saha oluşturulduğunda geri getirilmek üzere kodları saklandıktan sonra ayrılanlar ölmüş olur. Bu başka bir şeydi, bildiğimiz anlamda ölümden öte bir şey. O anda ve sonrasında onu asla arşivlemezdim. Bağırdım. Avazım çıktığı kadar: "Dur! Geri gel! Yok olacaksın!" dedim. Boğazım gerilerek defalarca bağırdım: "Ne istiyorsun?" dedim. "Her şey var işte. Her şey... Ne istiyorsun?". Dudakları gerilip kıvrıldı. Bir an sonra o tek bağ da sonsuza kadar yok oldu, göz temasımız kopmuştu. Geriye doğru, yanıp parlayan tabanla arasındaki boşluğa adım atmıştı. Tek adım. Platformun üzerinde modüler dil çeviri cihazını gördüm. Bir an sonra o da düştü. Gitgide ufalarak uzaklaşan iki figürdüler şimdi. Büyük olan varış noktasına, radyoaktif tabana ulaştığında renklerin ahenkli değişiminin olağan dalgalanmaları içinde aciz, kızıl bir yoğunluk yarattı. Bu kızılık Ecrin'in varlığının Dünya'ya son etkisiydi.

Sonrasında bu konuyu çok kez düşündüm. Hatta boş zamanlarımın dışında bile zihnime istemsizce musallat olduğunu itiraf ediyorum. Ne kadar niyetimin dışında da olsa olaylar silsilesinin böyle değiştirilemeyecek şekilde ilerleyişinin benim hatalı davranmamın sonucu olma ihtimalini düşündüm. Prosedürlerin dışına çıkmış değildim fakat eğer bu işi ben yapmıyor olsaydım, yerimde Sistem Bağlantılı bir duygusal bilinç olsaydı, yeni uyanmış o sapyanın davranışını öngörebilir ve yerde patlayan bir jöle kavanozu gibi hiçliğe saçılmasını önleyebilir miydi? Önlenmeli miydi de bir başka soru. Sonuçta özgür irade noktasında ne kadar gelişmiş olduğu fark etmez hiçbir bilinç bir diğerine müdahalede bulunmamalı.

Olaydan sonraki ilk zamanlar kabilesinden diğerleriyle konuşmam gerektiğini düşündüm. İletişime pek açık sayılmazlardı. Kayıpları nedeniyle açıkça beni suçlamasalar da payım olduğunu düşünmelerine şaşırım. Yine de onlardan düşmeden önce bana bakarken söylediği son şeyin "umut" demek olduğunu öğrenebildim. Umut... Bu "Ne istiyorsun?"a bir

cevapsa daha da kafa karıştırıcı. Sonuçta umut, hayati bir gerek olabilir mi? Mükemmel Çağda?... Hedef hazır sunulmuşken sürecin bir motivasyonu neye yarar? Kim umut edilenlerin gerçekleştiği şartların tadını çıkartmaktansa umut etme sürecini yeğler? Süreç amaç sayesinde ve amaç için değil midir? Bütün bu gelişmeler onun yokluğunda yapılıp, tamamlandığı için mi bozuluyor yani? Ya da acaba benim kelimedemden algıladığım mı farklı? Böyle onlarca cevaplayamadıkça genişlettiğim soruyla Duygusal Davranış Tespit ve Arşivleme Merkezi'nde, Sistem'le görüşmemi bekliyorum şimdi ve sıra numaram 4211706798.